

32003L0041

23.9.2003

URADNI LIST EVROPSKE UNIJE

L 235/10

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
z dne 3. junija 2003
o dejavnostih in nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zlasti členov 47(2), 55 in 95(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Pravi notranji trg finančnih storitev je bistvenega pomena za gospodarsko rast in ustvarjanje novih delovnih mest v Skupnosti.
- (2) Pri vzpostavljanju notranjega trga je bil storjen velik napredek, ki omogoča finančnim institucijam poslovanje v drugih državah članicah in zagotavlja uporabnikom finančnih storitev visoko stopnjo varnosti.
- (3) V sporočilu Komisije z naslovom „Izvajanje okvira za finančne trge: akcijski načrt“ je navedena cela vrsta ukrepov, ki so potrebni za dokončno oblikovanje notranjega trga finančnih storitev, Evropski svet pa je na svojem zasedanju v Lizboni 23. in 24. marca 2000 pozval k izvedenju tega akcijskega načrta do leta 2005.
- (4) V akcijskem načrtu za finančne storitve je potreba po pravi direktive o bonitetnem nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje izpostavljena kot izrecna prednostna naloga, ker so te institucije velike finančne ustanove, ki imajo ključno vlogo pri zagotavljanju vključevanja, učinkovitosti in likvidnosti finančnih trgov, niso pa predmet nobenega koherentnega zakonodajnega okvira Skupnosti in lahko zato v celoti koristijo prednosti notranjega trga.
- (5) Ker pa se sistemi socialne varnosti soočajo z naraščajočim pritiskom, se bodo v prihodnosti poklicne pokojnine vedno bolj obravnavale kot dopolnilo. Zaradi tega je treba razviti poklicne starostne pokojnine, ne da bi s tem postavili pod vprašaj pomen pokojninskih sistemov socialnega

zavarovanja glede na varnost, trajnost in učinkovitost socialne zaščite, ki bi morali na starost zagotavljati dostojen življenjski standard in predstavljati osrednjo točko krepitve evropskega socialnega modela.

- (6) S tem predstavlja ta direktiva prvi korak na poti k notranjemu trgu za zagotavljanje poklicnega pokojninskega zavarovanja, organiziranega v evropskem merilu. S postavitvijo preudarnostnih pravil kot temeljnega načela kapitalskih vlaganj in z omogočanjem opravljanja dejavnosti na tujih trgih institucijam, se spodbuja preusmeritev prihrankov v sektor poklicnega pokojninskega zavarovanja, kar prispeva h gospodarskemu in socialnemu napredku.
- (7) Pravila o preudarnosti, določena v tej direktivi, so namenjena zagotavljanju visoke ravni varnosti za bodoče upokojence prek uvedbe strogih nadzornih standardov in pravi poti učinkovitemu upravljanju poklicnih pokojninskih načrtov.
- (8) Institucije, ki so v celoti ločene od kakršnega koli ustanoviteljskega podjetja in ki opravljajo svojo dejavnost na podlagi kapitalskega kritja, z enim samim ciljem, to je zagotavljanje pokojnine, bi morale imeti, ne glede na to, ali se jih obravnava kot pravne osebe, svobodo opravljanja storitev in svobodo vlaganj, pogoj za to pa je le upoštevanje usklajenih preudarnih predpisov.
- (9) V skladu z načelom subsidiarnosti bi morale države članice v celoti obdržati odgovornost za organizacijo njihovih pokojninskih sistemov, kot tudi za odločanje o vlogi vsakega od treh „stebrov“ pokojninskega sistema v posameznih državah članicah. V okviru drugega stebra bi morale v celoti obdržati tudi odgovornost za vlogo in naloge različnih institucij, ki zagotavljajo prejemke iz poklicnega pokojninskega zavarovanja, kot so vsepanožni pokojninski skladi za celo dejavnost ali panogo, podjetniški pokojninski skladi in življenjske zavarovalnice. Namen Direktive ni postaviti pod vprašaj teh posebnih pravic.
- (10) Nacionalni predpisi o udeležbi samozaposlenih oseb pri institucijah za poklicno pokojninsko zavarovanje se razlikujejo. V nekaterih državah članicah lahko institucije za poklicno pokojninsko zavarovanje poslujejo na podlagi sporazumov s panogo ali panožnimi združenji, katerih člani delujejo v svojstvu samozaposlenih oseb, ali neposredno s samozaposlenimi ali zaposlenimi osebami. V nekaterih državah članicah lahko postane samozaposlena oseba tudi član institucije, če deluje kot delodajalec ali zagotavlja svoje poklicne storitve podjetju. V nekaterih državah članicah lahko samozaposlene osebe pristopijo k instituciji za poklicno pokojninsko zavarovanje le pod pogojem, da izpolnjujejo določene zahteve, vključno s tistimi, ki jih predpisujeta socialno in delovno pravo.

⁽¹⁾ UL C 96 E, 27.3.2001, str. 136.

⁽²⁾ UL C 155, 29.5.2001, str. 26.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 4. julija 2001 (UL C 65 E, 14.3.2002, str. 135), skupno stališče Sveta z dne 5. novembra 2002 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in sklep Evropskega parlamenta z dne 12. marca 2003 (še ni objavljen v Uradnem listu) in sklep Sveta z dne 13. maja 2003.

- (11) S področja uporabe te direktive bi morale biti izključene na ravni Skupnosti že usklajene institucije, ki upravljajo sisteme socialne varnosti. Vendar pa je treba pri tem upoštevati specifičnost institucij, ki v posamezni državi članici upravljajo tako sisteme socialne varnosti kot tudi sisteme poklicnega pokojninskega zavarovanja.
- (12) Finančne institucije, ki že koristijo ugodnosti zakonodajnega okvira Skupnosti, bi morale biti na splošno izključene s področja uporabe te direktive. Ker pa lahko te institucije v nekaterih primerih ponujajo tudi storitve poklicnega pokojninskega zavarovanja, je pomembno zagotoviti, da ta direktiva ne vodi k izkrivljanju konkurence. Takšnim izkrivljanjem se lahko izogne z uporabo smotrnih zahtev Direktive za dejavnosti poklicnih pokojninskih zavarovanj, ki jo izvajajo življenjske zavarovalnice. Komisija bi morala tudi skrbno spremljati položaj na trgu poklicnih pokojninskih zavarovanj in oceniti možnost razširitve izbirne uporabe te direktive na druge, s predpisi opredeljene finančne institucije.
- (13) Če je cilj zagotoviti finančno varnost v pokoju, bi moral obseg prejemkov, ki jih plačujejo institucije za poklicno pokojninsko zavarovanje, na splošno zadostovati za plačevanje doživljenjske pokojnine. Možno bi moralo biti tudi izplačilo v obliki časovno omejene rente ali izplačilo enkratnega zneska.
- (14) Pomembno je zagotoviti, da starejše osebe in invalidi niso izpostavljene tveganju revščine in da lahko uživajo spodoben dostojen življenjski standard. Primerno pokritje biometričnih tveganj v sistemih poklicnih pokojninskih zavarovanj je pomemben dejavnik boja proti revščini in nezadostni varnosti pri starejših ljudeh. Ob vzpostavitvi pokojninskega sistema bi morali delodajalci in delojemalci ali njihovi zastopniki proučiti možnost pokojninskega sistema, ki vključuje možnost pokrivanja tveganja dolgoživosti in tveganja poklicne invalidnosti kot tudi skrb za nepreskrbljene svoje.
- (15) Omogočanje državam članicam, da s področja uporabe nacionalne izvedbene zakonodaje izključijo institucije, ki upravljajo načrte z manj kot skupno 100 člani, lahko v nekaterih državah članicah olajša nadzor, ne da bi bilo s tem ogroženo pravilno delovanje notranjega trga na tem področju. Vendar to ne bi smelo ogroziti pravice takšnih institucij, da za upravljanje svojih naložbenih portfeljev in za skrbništvo nad svojimi premoženjskimi naložbami imenujejo upravitelje in skrbnike, ki imajo svoj sedež v drugi državi članici in so za opravljanje zadevne dejavnosti pravilno pooblašteni.
- (16) Institucije kot so „Unterstützungskassen“ (podporne blagajne) v Nemčiji, v katerih člani nimajo zakonske pravice do prejemkov v določenem znesku in kjer so njihovi interesi zaščiteni z obvezno predpisanim zavarovanjem pred plačilno nesposobnostjo, bi morale biti izključene s področja uporabe Direktive.
- (17) Zaradi zaščite članov in upravičencev bi morale institucije za poklicno pokojninsko zavarovanje omejiti svoje dejavnosti na dejavnosti iz te direktive in na tiste, ki iz njih izhajajo.
- (18) V primeru stečaja pokroviteljskega podjetja je član soočen tako s tveganjem izgube delovnega mesta kot tudi pridobljenih pravic do pokojnine. Zaradi tega je treba zagotoviti nedvoumno razmejitev med tem podjetjem in institucijo ter določiti minimalna preudarna načela za zaščito članov.
- (19) Pri poslovanju in nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje obstajajo v državah članicah znatne razlike. V nekaterih državah članicah se lahko nadzor izvaja ne le nad samimi institucijami, marveč tudi nad subjekti ali družbami, ki so pooblašcene za upravljanje teh institucij. Države članice bi morale biti sposobne upoštevati takšno specifičnost, dokler so vse zahteve iz te direktive dejansko izpolnjene. Države članice bi morale biti prav tako sposobne omogočiti zavarovalniškim in drugim finančnim subjektom upravljanje institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje.
- (20) Institucije za poklicno pokojninsko zavarovanje so ponudniki finančnih storitev, ki prevzemajo veliko odgovornost za zagotavljanje prejemkov iz poklicnih pokojninskih zavarovanj, zaradi česar bi morale izpolnjevati določena minimalna preudarna načela glede svojih dejavnosti in pogojev poslovanja.
- (21) Zelo veliko število institucij v določenih državah članicah zahteva pragmatično rešitev glede predhodne pooblastitve institucij. Če pa želi institucija upravljati sistem v drugi državi članici, bi bilo treba v ta namen predpisati predhodno pooblastitev s strani pristojnega organa matične države članice.
- (22) Vsaka država članica bi morala zahtevati, da vsaka institucija, ki se nahaja na njenem ozemlju, pripravi letne računovodske izkaze in letna poročila, v katerih so upoštevani vsi pokojninski načrti, ki jih upravlja ta institucija, in če je primerno pa tudi letne računovodske izkaze in letna poročila za vsak posamezen pokojninski načrt. S strani pooblašcene osebe pravilno preverjeni letni računovodski izkazi in letna poročila, ki odražajo dejansko in pošteno sliko premoženja, obveznosti in finančnega položaja institucije, ob upoštevanju vsakega pokojninskega načrta, ki ga upravlja institucija, predstavljajo bistven vir informacij za člane in upravičence načrta in za pristojne organe. Pristojnim organom zlasti omogočajo spremljanje finančne solidnosti institucije in ugotavljanje, ali je institucija sposobna izpolnjevati svoje pogodbene obveznosti.

- (23) Za člane in upravičence pokojninskega načrta so pravilne informacije bistvenega pomena. Ta pomen se zlasti nanaša na zahteve za informacije o finančni stabilnosti institucije, pogodbenih pravilih, prejemkih in dejanskem financiranju pridobljenih upravičenj do pokojnin, politiki vlaganj in o obvladovanju tveganj in stroškov.
- (24) Naložbena politika institucije je odločujoč dejavnik tako za varnost kot tudi za izvedljivost financiranja poklicnih pokojnin. Zaradi tega bi morale institucije pripraviti in vsaj vsake tri leta proučiti izjavo o načelih vlaganj. Izjava bi morala biti dostopna pristojnim organom, na zahtevo pa tudi članom in upravičencem vsakega pokojninskega načrta.
- (25) Da bi lahko izpolnjevali svoje zakonsko predpisane funkcije, bi morale biti pristojnim organom zagotovljene ustrezne pravice dostopa do informacij in pooblastila za posredovanje, ki se nanašajo na institucije in osebe, ki jih dejansko vodijo. Če je institucija za poklicno pokojninsko zavarovanje prenesla funkcije materialnega pomena kot so upravljanje naložb, informacijska tehnologija ali računovodstvo na druge družbe (izločeni posli), bi morali pristojni organi imeti tudi pravice do informacij in pooblastil za ukrepanje do drugih družb tako, da je s tem omogočen nadzor nad izločenimi posli in drugimi družbami, ali se izločeni posli opravljajo v skladu s predpisi o nadzoru.
- (26) Izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij, izveden v skladu z načelom preudarnosti, je bistveni pogoj za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti, ki se nanašajo na plačevanje pokojninskih prejemkov. Zavarovalno-tehnične rezervacije bi morale biti izračunane na podlagi priznanih aktuarskih metod in overjene s strani usposobljenih oseb. Najvišje obrestne mere bi morale biti preudarno izbrane v skladu z vsemi zadevnimi nacionalnimi predpisi. Najnižji znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij bi moral po eni strani zadostovati za nadaljevanje izplačil prejemkov, ki se že plačujejo upravičencem, po drugi pa odražati obveznosti, ki izhajajo iz pridobljenih pokojninskih pravic članov.
- (27) Tveganja, ki jih krijejo institucije, se od ene do druge države članice znatno razlikujejo. Zaradi tega bi morale imeti matične države članice pri izračunavanju zavarovalno-tehničnih rezervacij možnost predvideti dodatna in podrobnejša pravila, kot določa ta direktiva.
- (28) Zadostna in primerna sredstva za pokrivanje zavarovalno-tehničnih rezervacij ščitijo interese članov in upravičencev pokojninskih načrtov v primeru plačilne nesposobnosti ustanoviteljskega podjetja. Zlasti v primerih čezmejne dejavnosti zahteva vzajemno priznavanje v državah članicah veljavnih načel nadzora vseskozi popolno finančno pokritje zavarovalno-tehničnih rezervacij z ustreznim premoženjem.
- (29) Če institucija ne deluje na tujih trgih, bi morale imeti države članice možnost dopustitve podkapitalizacije pod pogojem, da se pripravi primeren načrt za ponovno vzpostavitev popolnega kapitalskega pokritja in da se ne posega v zahteve Direktive Sveta 80/987/EGS z dne 20. oktobra 1980 o približevanju zakonodaje držav članic o varstvu delavcev v primeru plačilne nesposobnosti njihovega delodajalca ⁽¹⁾.
- (30) V številnih primerih lahko ustanoviteljsko podjetje in ne institucija sama krije kakršno koli biometrično tveganje ali jamči za določene prejemke ali uspešnost naložb. Vendar pa je v določenih primerih institucija tista, ki zagotavlja takšno pokritje ali jamstva, ustanovitelj (plačnik premije za svoje zaposlene) pa na splošno izčrpa svoje obveznosti s plačilom potrebnih prispevkov. V takšnih okoliščinah so ponujeni izdelki podobni tistim, ki jih zagotavljajo življenjske zavarovalnice in zadevne institucije bi morale razpolagati vsaj z enakimi dodatnimi lastnimi sredstvi (minimalnim kapitalom) kot življenjske zavarovalnice.
- (31) Institucije so zelo dolgoročne vlagateljice. Odkup sredstev, ki so v lasti teh institucij, ne sme imeti načeloma nobenega drugega namena, kot zagotavljanje pokojnin. Zaradi ustrezne zaščite pravic članov in upravičencev, bi morale imeti institucije možnost izbire porazdelitve sredstev, ki ustrezajo točno določeni vrsti in trajanju njihovih obveznosti. Ti vidiki zahtevajo učinkovit nadzor in pristop do predpisov o naložbah, ki omogočajo institucijam zadostno prožnost pri odločanju o najvarnejši in najučinkovitejši politiki naložb in jih zavezujejo k preudarnemu ravnanju. Upoštevanje „pravila preudarne osebe“ zato zahteva politiko naložb, ki je prilagojena strukturi članstva posamezne institucije za poklicno pokojninsko zavarovanje.
- (32) Metode in običajni postopki nadzora se od ene do druge države članice razlikujejo. Zaradi tega bi morale imeti države članice do neke mere pravico do lastne presoje predpisov o naložbah, ki jih želijo uvesti za institucije z lokacijo na njihovem ozemlju. Vendar pa ti predpisi ne smejo omejevati prostega pretoka kapitala, razen če jih ne opravičujejo preudarnostni razlogi.
- (33) Kot zelo dolgoročni vlagatelji z majhnimi likvidnostnimi tveganji lahko institucije za poklicno pokojninsko zavarovanje v razumnih mejah vlagajo v neunovčljiva sredstva kot so delnice, pa tudi v trge rizičnega kapitala. Koristi imajo lahko tudi od prednosti mednarodne diversifikacije. Vlaganje v delnice, trge rizičnega kapitala in valute, ki niso valute njihovih obveznosti, se razen iz preudarnostnih razlogov zaradi tega ne bi smelo omejevati.

⁽¹⁾ UL L 283, 28.10.1980, str. 23. Direktiva, kot je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2002/74/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 270, 8.10.2002, str. 10).

- (34) Če pa deluje institucija na čezmejni osnovi, jo lahko pristojni organi gostiteljske države članice pozovejo, da za naložbe v delnice in podobne premoženjske vrednosti, s katerimi se ne more trgovati na urejenem trgu, v vrednostne papirje in druge instrumente, ki jih izda isto podjetje, ali v premoženje, vrednoteno v nekongruentnih valutah, uporablja zgornje vrednosti, če se ti predpisi uporabljajo tudi za institucije, ki se nahajajo v gostiteljski državi članici.
- (35) Omejitve glede proste izbire odobrenih premoženjskih upraviteljev in skrbnikov zožujejo konkurenco na notranjem trgu in bi jih bilo zaradi tega treba odpraviti.
- (36) Brez poseganja v nacionalno socialno in delovno zakonodajo o organizaciji pokojninskih načrtov, vključno z obveznim članstvom in rezultati pogajanj o sklenitvi kolektivnih pogodb, bi morale imeti institucije možnost zagotavljanja svojih storitev v drugih državah članicah. Dovoljeno bi jim moralo biti sprejeti ustanovitev (plačevanje premij) podjetij, ki se nahajajo v drugih državah članicah, in upravljati pokojninske načrte s člani iz več kot ene države članice. To lahko za te institucije morebiti privede do znatne ekonomije obsega, izboljša konkurenčnost industrije Skupnosti in olajša poklicno mobilnost delovne sile. To zahteva vzajemno priznavanje meril za presojanje. Pravilno izvajanje teh meril za presojanje bi morali nadzorovati pristojni organi matične države članice, razen če ni predvideno drugače.
- (37) Pravico institucije s sedežem v eni državi članici do pogodbeno sklenjenega upravljanja poklicnega pokojninskega načrta v drugi državi članici se lahko uveljavlja le ob popolnem upoštevanju določb veljavne socialne in delovne zakonodaje gostiteljske države članice, kolikor je to pomembno za poklicne pokojnine, na primer opredelitev in plačevanje pokojninskih prejemkov in pogoji prenosljivosti pokojninskih pravic.
- (38) Če je pokojninski načrt ločen posel, se določbe te direktive posamično uporabljajo za ta načrt.
- (39) Za nadzorne namene je pomembno zagotoviti sodelovanje med pristojnimi organi držav članic, za druge namene pa med temi organi in Komisijo. Zaradi opravljanja svojih dolžnosti in prispevanja k doslednemu in pravočasnemu izvajanju te direktive, bi morali pristojni organi drug drugemu zagotavljati informacije, ki so potrebne za izvajanje določb Direktive. Komisija je izrazila svoj namen ustanoviti odbor nadzornih organov in s tem spodbuditi

sodelovanje, usklajevanje in izmenjavo stališč med pristojnimi nacionalnimi organi ter podpreti dosledno izvajanje te direktive.

- (40) Ker cilja predlaganih ukrepov, namreč oblikovanja pravnega okvira Skupnosti za institucije za poklicno pokojninsko zavarovanje, ni mogoče zadovoljivo uresničiti na ravni držav članic in ga je zaradi obsega in učinka ukrepov mogoče bolje poskusiti doseči na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, določenim v členu 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti, navedenim v istem členu, se ta direktiva omejuje le na tisto, kar je potrebno za doseganje tega cilja –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Predmet

V tej direktivi so določena pravila za ustanovitev in začetek izvajanja dejavnosti institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje.

Člen 2

Področje uporabe

1. Direktiva se uporablja za institucije za poklicno pokojninsko zavarovanje. Če v skladu z nacionalno zakonodajo institucije za poklicno pokojninsko zavarovanje nimajo statusa pravne osebe, uporabljajo države članice to direktivo ali za te institucije ali, ob upoštevanju odstavka 2, za pooblaščen subjekte, ki so odgovorni za njihovo upravljanje in delujejo v njihovem imenu.

2. Ta direktiva se ne uporablja za:

- (a) institucije, ki upravljajo sisteme socialne varnosti iz Uredbe (EGS) št. 1408/71 ⁽¹⁾ in Uredbe (EGS) št. 574/72 ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Uredba Sveta (EGS) št. 1408/71 z 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti (UL L 149, 5.7.1971, str. 2). Uredba, kot je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1386/2001 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 187, 10.7.2001, str. 1).

⁽²⁾ Uredba Sveta (EGS) št. 574/72 z 21. marca 1972, ki določa postopek izvajanja Uredbe (EGS) št. 1408/71 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti (UL L 74, 27.3.1972, str. 1). Uredba, kot je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 410/2002 (UL L 62, 5.3.2002, str. 17).

- (b) institucije, ki spadajo pod Uredbo 73/239/EGS⁽¹⁾, Uredbo 85/611/EGS⁽²⁾, Uredbo 93/22/EGS⁽³⁾, Uredbo 2000/12/ES⁽⁴⁾ in Uredbo 2002/83/ES⁽⁵⁾;
- (c) institucije, ki poslujejo na podlagi sprotnega prispevnega kritja (dokladnega sistema);
- (d) institucije, v katerih uslužbenci ustanoviteljskega podjetja nimajo zakonskih pravic do prejemkov in v katerih lahko ustanoviteljsko podjetje kadarkoli odkupi sredstva in mu ni nujno treba izpolniti svojih obveznosti plačevanja pokojnin;
- (e) družbe, ki zaradi izplačila pokojnin svojim uslužbencem uporabljajo sistem pokojninskih rezervacij.

Člen 3

Uporaba za institucije, ki vodijo sisteme socialne varnosti

Pri institucijah za poklicno pokojninsko zavarovanje, ki istočasno vodijo tudi sisteme obveznega pokojninskega zavarovanja iz zaposlitve, ki se v smislu Uredb (EGS) št. 1408/71 in (EGS) št. 574/72 obravnavajo kot sistemi socialne varnosti, se ta direktiva uporablja le za njihovo dejavnost neobveznega poklicnega pokojninskega zavarovanja. V tem primeru se za obveznosti in ustrezno premoženje vzpostavi ločena obračunska enota, tako da jih ni mogoče prenesti na obvezne pokojninske sisteme, ki se obravnavajo kot sistemi socialne varnosti, ali obratno.

Člen 4

Izbirna uporaba za institucije iz Direktive 2002/83/ES

Matične države članice se lahko odločijo uporabljati določbe členov 9 do 16 in členov 18 do 20 te direktive za poklicno pokojninsko zavarovanje s strani zavarovalnic, ki jih obravnava Direktiva 2002/83/ES. V tem primeru se za celotno premoženje

- (1) Prva direktiva Sveta 73/239/EGS z dne 24. julija 1973 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti neposrednega zavarovanja razen življenjskega zavarovanja (UL L 228, 16.8.1973, str. 3).
Direktiva, kot je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2002/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 77, 20.3.2002, str. 17).
- (2) Direktiva Sveta 85/611/EGS z 20. decembra 1985 o usklajevanju zakonov, uredb in upravnih določb, ki se nanašajo na podjetja za skupne naložbe v prenosljive vrednostne papirje (PSNPVP) (UL L 375, 31.12.1985, str. 3). Direktiva, kot je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2001/108 ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 41, 13.2.2002, str. 35).
- (3) Direktiva Sveta 93/22/EGS z 10. maja 1993 o investicijskih storitvah na področju vrednostnih papirjev (UL L 141, 11.6.1993, str. 27). Direktiva, kot je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2000/64 ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 290, 17.11.2000, str. 27).
- (4) Direktiva 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z 20. marca 2000, ki se nanaša na vzpostavitev in poslovanje kreditnih institucij (UL L 126, 26.5.2000, str. 1). Direktiva, kot je bila spremenjena z Direktivo 2000/28/ES (UL L 275, 27.10.2000, str. 37).
- (5) Direktiva 2002/83/ES Evropskega parlamenta in Sveta z 5. novembra 2002 o življenjskih zavarovanjih (UL L 345, 19.12.2002, str. 1).

in vse obveznosti, ki ustrezajo takšnim dejavnostim, vzpostavi ločena obračunska enota, upravljajo in organizirajo pa se ločeno od drugih dejavnosti zavarovalnic brez možnosti prenosa.

V takšnem primeru in le kolikor se to nanaša na njihovo dejavnost poklicnih pokojninskih zavarovanj, se določbe členov 20 do 26, 31 in 36 Direktive 2002/83/ES ne uporabljajo za zavarovalnice.

Matična država članica zagotovi, da pristojni organi ali organi, ki so odgovorni za nadziranje zavarovalnic iz Direktive 2002/83/ES, kot del njihovih nadzornih nalog, preverijo strogo ločenost dejavnosti poklicnega pokojninskega zavarovanja.

Člen 5

Majhne pokojninske institucije in zakonsko predvideni sistemi

Z izjemo člena 19, se lahko države članice odločijo, da v celoti ali delno ne uporabljajo te direktive za institucije na njihovem ozemlju, ki upravljajo pokojninske načrte s skupno manj kot 100 člani. Ob upoštevanju člena 2(2), bi morale imeti takšne institucije kljub temu pravico do uporabe te direktive na prostovoljni podlagi. Člen 20 se lahko uporablja le ob uporabi vseh drugih določb te direktive.

Državam članicam ni treba uporabljati členov 9 do 17 za institucije, pri katerih je v skladu z zakonodajo poklicno pokojninsko zavarovanje zakonsko predpisano in zanj jamči državna ustanova. Člen 20 se lahko uporablja le ob uporabi vseh drugih določb te direktive.

Člen 6

Opredelitve

Za namene te direktive imajo izrazi naslednji pomen:

- (a) „institucija za poklicno pokojninsko zavarovanje“ ali „institucija“ pomeni ne glede na njeno pravno obliko institucijo, ki posluje na podlagi kapitalskega kritja in je ustanovljena ločeno od kakršnega koli podjetja, ki plačuje premijo ali poklicnega združenja z namenom zagotavljati pokojnine v smislu poklicne dejavnosti na podlagi sporazuma ali pogodbe, sklenjenima:
- individualno ali kolektivno med delojemalcem/delojemalci in delodajalcem/delodajalci ali njihovimi zastopniki, ali
 - s samozaposlenimi osebami v skladu z zakonodajo matične in gostiteljske države članice,
- ki opravljajo neposredno iz njiju izhajajoče dejavnosti;
- (b) „pokojninski načrt“ pomeni pogodbo, sporazum, skrbniško pogodbo ali predpise o vrsti priznane pokojnine in pogojih za njeno odobritev;
- (c) „ustanoviteljsko podjetje“ pomeni podjetje ali drug subjekt, ki plačuje prispevke v institucijo za poklicno pokojninsko zavarovanje, ne glede na to, ali to podjetje ali ta subjekt vključuje eno ali več pravnih ali fizičnih oseb, ki delujejo kot delodajalci ali samozaposleni, ali pa sestoji iz poljubne kombinacije teh možnosti;

- (d) „pokojnine“ pomeni prejemke, plačane ob upoštevanju odhoda ali v pričakovanju odhoda v pokoj, ali dodatne prejemke kot dopolnilo predhodno omenjenim prejemkom v obliki izplačil v primeru smrti ali invalidnosti ali prenehanja zaposlitve ali v obliki podpornih izplačil v primeru bolezni, pomanjkanja ali smrti. Zaradi omogočanja finančne varnosti upokojencev, se te prejemke praviloma plačuje vse življenje. Izvajajo pa se lahko tudi kot časovno omejena plačila ali v obliki pavšalnega enkratnega neska;
- (e) „član“ pomeni osebo, katere poklicne dejavnosti ji dajejo ali ji bodo dale pravico do pokojnine v skladu z določbami pokojninskega načrta;
- (f) „upravičenec“ pomeni osebo, ki prejema pokojnino;
- (g) „pristojni organi“ pomeni državne organe, imenovane za opravljanje v tej direktivi navedenih nalog;
- (h) „biometrična tveganja“ pomeni tveganja, povezana s smrtjo, invalidnostjo in dolgoživostjo;
- (i) „matična država članica“ pomeni državo članico, v kateri ima institucija svoj uradni sedež in svojo glavno upravo ali, če nima sedeža, svojo glavno upravo;
- (j) „gostiteljska država članica“ pomeni državo članico, katere socialno in delovno pravo, ki je merodajno za področje poklicnega pokojninskega zavarovanja, se uporablja za odnos med ustanoviteljskim podjetjem in člani.

Člen 7

Dejavnosti institucije

Vsaka država članica zahteva od institucij, ki se nahajajo na njenem ozemlju, da omejijo svoje dejavnosti na pokojninske posle in z njimi povezane dejavnosti.

Če vodi zavarovalnica v skladu s členom 4 dejavnost poklicnega pokojninskega zavarovanja s pomočjo ločene obračunske enote, se njeno premoženje in obveznosti omejijo na posle v okviru zagotavljanja pokojnin in na dejavnosti, ki so z njimi neposredno povezane.

Člen 8

Pravna ločitev med ustanoviteljskimi podjetji in institucijami za poklicno pokojninsko zavarovanje

Vsaka država članica zagotavlja pravno ločitev med ustanoviteljskim podjetjem in institucijo za poklicno pokojninsko zavarovanje, da bi v interesu članov in upravičencev zavarovala premoženje institucije v primeru stečaja ustanoviteljskega podjetja.

Člen 9

Pogoji delovanja

1. Država članica glede vsake institucije, ki se nahaja na njenem ozemlju, zagotovi naslednje:

- (a) da je institucija vpisana v nacionalni register s strani nadzornega organa ali da je pooblaščen; v primeru opravljanja dejavnosti na tujih trgih v smislu člena 20 so v registru navedene tudi države članice, v katerih institucija posluje;
- (b) da institucijo dejansko vodijo ugledne osebe, ki morajo imeti ustrezne poklicne kvalifikacije in izkušnje, ali zaposlujejo svetovalce z ustreznimi poklicnimi kvalifikacijami in izkušnjami;
- (c) da je delovanje vsakega pokojninskega načrta, ki ga upravlja institucija, primerno urejeno s predpisi, s katerimi so bili člani ustrezno seznanjeni;
- (d) da vse zavarovalno-tehnične rezervacije izračuna in overi aktuar, v nasprotnem primeru pa drug strokovnjak s tega področja, vključno z revizorjem, v skladu z nacionalno zakonodajo na podlagi aktuarskih metod, ki jih priznavajo pristojni organi matične države članice;
- (e) da je ustanoviteljsko podjetje zavezano rednemu financiranju, če jamči za izplačevanje pokojnin;
- (f) da so člani zadostno obveščeni o pogojih pokojninskega načrta, zlasti glede:
- (i) pravic in obveznosti strank, udeleženih v pokojninskem načrtu;
- (ii) finančnih, tehničnih in drugih tveganj, povezanih s pokojninskim načrtom;
- (iii) vrste in porazdelitve teh tveganj.

2. V skladu z načelom subsidiarnosti in ob upoštevanju obsega pokojnin, ki jih ponujajo sistemi socialne varnosti, lahko države članice predvidijo, da se upravičencem izbirno ponudijo kritje dolgoživosti in invalidnosti ter oskrba za preživele nepreskrbljene osebe in jamstvo za povračilo vplačanih prispevkov kot dodatnih prejemkov, če se delodajalci in delojemalci ali njihovi zastopniki o tem sporazumejo.

3. Država članica lahko zaradi primerne zaščite interesov članov in upravičencev postavi instituciji na njenem teritoriju pogoje delovanja, ki so odvisni od drugih zahtev.

4. Država članica lahko dovoli ali zahteva, da institucije, ki se nahajajo na njenem ozemlju, v celoti ali delno prenesejo upravljanje teh institucij na subjekte, ki delujejo v imenu teh institucij.

5. V primeru opravljanja dejavnosti na tujih trgih v smislu člena 20 morajo pogoje delovanja institucije predhodno odobriti pristojni organi matične države članice.

Člen 10

Letni računovodski izkazi in letna poročila

Vsaka država članica zahteva, da vsaka institucija, ki se nahaja na njenem ozemlju, pripravi letne računovodske izkaze in letna poročila, v katerih so upoštevani vsi pokojninski načrti s katerimi upravlja ta institucija, po potrebi pa tudi letne računovodske izkaze in letna poročila za vsak pokojninski načrt posebej. Letni računovodski izkazi in letna poročila odražajo dejansko in pošteno stanje premoženja, obveznosti in finančnega položaja institucije. Letni računovodski izkazi in informacije v poročilih so v skladu z nacionalnim pravom dosledni, izčrpni in jasno predstavljeni ter potrjeni s strani pooblaščenih oseb.

Člen 11

Dolžnost obveščanja članov in upravičencev

1. Glede na vrsto pokojninskega načrta vsaka država članica zagotovi, da vsaka institucija, ki se nahaja na njenem ozemlju, zagotavlja vsaj informacije, ki so določene v tem členu.
2. Člani in upravičenci in/ali, če je to primerno, njihovi zastopniki, morajo prejeti naslednje informacije:
 - (a) letne računovodske izkaze in letna poročila iz člena 10 na zahtevo in, v primeru, da je institucija odgovorna za več kot en pokojninski načrt - informacije o posameznem pokojninskem načrtu, katerega člani so;
 - (b) vse pomembne informacije glede sprememb pravil pokojninskega načrta v razumnem roku.
3. Izjavo o načelih naložbene politike iz člena 12 se da na voljo članom in upravičencem in/ali, če je to primerno, njihovim zastopnikom na zahtevo.
4. Vsak član prav tako prejme na zahtevo podrobne in bistvene informacije o:
 - (a) ciljni višini pokojnin, če je to primerno;
 - (b) ravnih prejemkov v primeru prenehanja zaposlitve;
 - (c) obsegu možnih oblik naložb, če je to primerno, in dejanskem naložbenem portfelju, kot tudi o izpostavljenosti tveganju in z vlaganji povezanih stroškov, če prevzema naložbeno tveganje član;
 - (d) ureditve glede prenosa pokojninskih pravic na drugo institucijo za poklicno pokojninsko zavarovanje v primeru prenehanja delovnega razmerja. Člani prejmejo vsako leto kratke informacije o stanju institucije in o tekoči ravni financiranja njihovih pridobljenih individualnih pravic.

5. Vsak upravičenec prejme ob upokojitvi ali ob zapadlosti drugih prejemkov primerne informacije o zapadlih prejemkih in ustreznih možnih oblikah izplačila.

Člen 12

Izjava o naložbeni politiki

Vsaka država članica zagotovi, da vsaka institucija, ki se nahaja na njenem ozemlju, pripravi in najmanj vsake tri leta revidira pisno izjavo o načelih naložbene politike. Izjavo je treba po vsaki spremembi v naložbeni politiki brez odlašanja ustrezno spremeniti. Države članice zagotovijo, da vsebuje izjava vsaj takšne informacije kot so metode ocenjevanja naložbenega tveganja, izvajani postopki obvladovanja tveganj in strateška porazdelitev sredstev glede na vrsto in trajanje pokojninskih obveznosti.

Člen 13

Dolžnost obveščanja pristojnih organov

Vsaka država članica zagotovi, da imajo pristojni organi glede vsake institucije, ki se nahaja na njenem ozemlju, potrebna pooblastila in sredstva,

- (a) da lahko zahtevajo od institucije, članov upravnega odbora in drugih menedžerjev ali direktorjev, ki nadzorujejo institucijo, predložitev informacij o vseh poslovnih zadevah ali posredovanje vse poslovne dokumentacije;
- (b) da nadzorujejo odnos med institucijo in drugimi podjetji ali med institucijami, če slednje prenesejo funkcije na ta podjetja ali druge institucije (izločeni posli), kar morebiti vpliva na finančno stanje institucije ali pa je v materialnem smislu znatnega pomena za učinkovit nadzor;
- (c) da redno prejemajo izjavo o načelih naložbene politike, letne računovodske izkaze in letna poročila ter vso drugo dokumentacijo, ki je potrebna za namen nadzora. Slednje lahko vključuje dokumente kot so:
 - (i) interna vmesna poročila;
 - (ii) aktuarske ocene in podrobne predpostavke;
 - (iii) raziskave stanja (aktiva-pasiva);
 - (iv) dokazila o skladnosti z načeli naložbene politike;
 - (v) dokazila, da so bile premije vplačane v skladu z načrti;
 - (vi) poročila oseb, odgovornih za revizijo letnih računovodskih izkazov po členu 10;
- (d) da na kraju samem opravljajo preglede poslovanja v prostorih institucije in, kjer je to primerno, funkcij izločenih poslov in na ta način preverijo, če je izvajanje dejavnosti v skladu z nadzornimi predpisi.

Člen 14

Pooblastila posredovanja in dolžnosti pristojnih organov

1. Pristojni organi zahtevajo od vsake institucije, ki se nahaja na njihovem ozemlju, da imajo zanesljive upravne in računovodske postopke ter ustrezne mehanizme notranjega nadzora.

2. Pristojni organi so pooblašteni za sprejetje kakršnih koli ukrepov, po potrebi vključno z ukrepi upravne ali finančne narave, glede institucij, ki se nahajajo na njihovem ozemlju, ali oseb, ki vodijo institucijo, da bi preprečili ali odpravili vse nepravilnosti, ki so v škodo interesom članov in upravičencev.

Prav tako lahko omejijo ali prepovejo prosto razpolaganje s sredstvi institucije, zlasti če:

(a) institucija ni oblikovala zadostnih zavarovalno-tehničnih rezervacij za njeno celotno dejavnost ali nima zadostnih sredstev za kritje omenjenih rezervacij;

(b) institucija ne razpolaga s predpisanimi lastnimi viri sredstev.

3. Zaradi varovanja interesov članov in upravičencev, lahko pristojni organi v celoti ali delno prenesejo pooblastila, ki v skladu z zakonodajo matične države članice pripadajo upravljavcu institucije, ki se nahaja na njihovem ozemlju, na posebnega zastopnika, ki je usposobljen izvajati ta pooblastila.

4. Pristojni organi lahko prepovejo ali omejijo dejavnosti institucije, ki se nahaja na njihovem ozemlju, zlasti če:

(a) institucija ne ščiti ustrezno interesov članov in upravičencev;

(b) institucija nič več ne izpolnjuje pogojev poslovanja;

(c) institucija resno zanemara svoje obveznosti po zanjo veljavnih predpisih;

(d) v primeru opravljanja dejavnosti na tujih trgih, institucija ne upošteva zahtev socialnega in delovnega prava gostiteljske države članice, ki velja za področje poklicnih pokojninskih zavarovanj.

Vsako odločbo o prepovedi dejavnosti institucije se podpre z natančnimi razlogi in sporoči zadevni instituciji.

5. Države članice zagotovijo, da so odločitve, sprejete glede institucije v skladu s pravnimi in drugimi določbami, ki so bile sprejete na podlagi te direktive, predmet pravice do pritožbe na sodišču.

Člen 15

Zavarovalno-tehnične rezervacije

1. Matične države članice zagotovijo, da institucije, ki upravljajo poklicne pokojninske načrte, glede na skupni obseg svojih pokojninskih načrtov vselej vzpostavijo primeren obseg zavarovalno - tehničnih rezervacij, ki ustreza finančnim obveznostim, ki izhajajo iz njihovega portfelja obstoječih pokojninskih pogodb.

2. Matične države članice zagotovijo, da institucije, ki upravljajo poklicne pokojninske načrte, pri katerih institucija prevzema biometrična tveganja in/ali jamči za rezultate vlaganj ali za določeno raven prejemkov, vzpostavijo zadostne zavarovalno-tehnične rezervacije glede skupnega obsega teh načrtov.

3. Zavarovalno-tehnične rezervacije se izračunajo vsako leto. Vendar pa lahko matična država članica dovoli, da se izračun opravi vsake tri leta, če institucija predloži članom in/ali pristojnim organom potrdilo ali poročilo o prilagoditvah za vmesna leta. Potrdilo ali poročilo odražata prilagojen razvoj zavarovalno - tehničnih rezervacij in spremembe v kritju tveganj.

4. Zavarovalno-tehnične rezervacije izračuna in overi v skladu z nacionalno zakonodajo aktuar, v nasprotnem primeru pa drug strokovnjak s tega področja, vključno z revizorjem, na podlagi aktuarskih metod, ki jih priznavajo pristojni organi matične države članice, v skladu z naslednjimi načeli:

(a) najmanjši znesek zavarovalno - tehničnih rezervacij se izračuna po dovolj preudarnem aktuarskem postopku, ki upošteva vse obveznosti glede prejemkov in prispevkov v skladu s pokojninskim režimom institucije. Zadoščati mora tako za pokojnine in prejemke, ki se že izplačujejo upravičencem in se bodo izplačevale še naprej, kot tudi odražati obveznosti, ki izhajajo iz pridobljenih pokojninskih pravic članov. Tudi ekonomske in aktuarske predpostavke za vrednotenje obveznosti je treba izbrati preudarno in pri tem po potrebi upoštevati primerno mejo škodljivih odstopanj.

(b) najvišje obrestne mere se izbere preudarno in določi v skladu s predpisi matične države članice. Preudarne obrestne mere se določi ob upoštevanju:

— donosa na ustrezno razpoložljivo premoženje institucije in bodočega naložbenega dobička, in/ali

— tržnih donosov visoko kakovostnih ali državnih obveznic;

(c) biometrične tabele za izračunavanje zavarovalno-tehničnih rezervacij temeljijo na načelih preudarnosti, pri čemer je treba upoštevati glavne značilnosti skupine članov in pokojninskih načrtov, zlasti pričakovane spremembe pri tveganjih;

(d) metoda in osnova za izračunavanje zavarovalno-tehničnih rezervacij ostajata od enega do drugega poslovnega leta na splošno nespremenjeni. Vendar pa se lahko odstopanja utemeljijo s spremembo pravnih, demografskih ali ekonomskih okoliščin, ki so podlaga za predpostavke.

5. Matična država članica lahko zaradi primerne zaščite interesov članov in upravičencev izvede izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij ob upoštevanju dodatnih in natančnejših zahtev.

6. Zaradi nadaljnje opravičljive uskladitve predpisov o izračunavanju zavarovalno-tehničnih rezervacij - zlasti obrestnih mer in drugih predpostavk, ki vplivajo na raven zavarovalno-tehničnih rezervacij - izda Komisija vsaki dve leti ali na zahtevo države članice poročilo o stanju razvoja opravljanja dejavnosti na tujih trgih.

Komisija predlaga vse potrebne ukrepe za preprečitev morebitnih izkrivljanj zaradi različnih stopenj obrestnih mer in za zaščito interesov upravičencev in članov katerega koli načrta.

Člen 16

Financiranje zavarovalno-tehničnih rezervacij

1. Matična država članica zahteva od vsake institucije stalno razpolaganje z zadostnim in primernim premoženjem za kritje zavarovalno-tehničnih rezervacij glede na skupni obseg upravljanih pokojninskih načrtov.

2. Matična država članica lahko instituciji za omejeno obdobje dovoli, da njeno premoženje ne zadošča za kritje zavarovalno-tehničnih rezervacij. V takšnem primeru zahtevajo pristojni organi od institucije sprejetje stvarnega in uresničljivega sanacijskega načrta, da bi ponovno izpolnjevala zahteve iz odstavka 1. Načrt mora izpolnjevati naslednje pogoje:

(a) institucija predloži stvaren in uresničljiv načrt za ponovno vzpostavitev zahtevane višine premoženja za pravočasno popolno kritje zavarovalno-tehničnih rezervacij. Načrt se da na voljo članom ali po potrebi njihovim zastopnikom, odobriti pa ga morajo pristojni organi matične države članice;

(b) pri pripravi načrta je treba upoštevati specifičen položaj institucije, zlasti strukturo njene aktive in pasive, rizični profil, likvidnostni načrt, starostni profil članov, upravičenih do prejetja pokojnine, dejstvo, da gre za na novo vzpostavljen načrt ali načrt, ki prehaja iz doklad ali delnega financiranja na polno financiranje;

(c) v primeru prenehanja upravljanja pokojninskega načrta v obdobju, navedenem v tem odstavku zgoraj, obvesti institucija pristojne organe matične države članice. Institucija uvede

postopek za prenos premoženja in pripadajočih obveznosti na drugo finančno institucijo ali podoben subjekt. S tem postopkom se seznanijo pristojne organe matične države članice, splošen prikaz postopka pa se da na voljo članom in po potrebi njihovim zastopnikom v skladu z načelom zaupnosti.

3. V primeru opravljanja dejavnosti na tujih trgih v skladu s členom 20, mora vrednost naložb vedno biti najmanj enaka višini zavarovalno-tehničnih rezervacij glede na skupni obseg upravljanih pokojninskih načrtov. Če ti pogoji niso izpolnjeni, mora pristojni organi matične države članice posredovati v skladu s členom 14. Da bi zadostila tej zahtevi, lahko matična država zahteva oblikovanje ločene obračunske enote za premoženje in obveznosti.

Člen 17

Predpisani lastni viri sredstev

1. Matična država članica zagotovi, da institucije, pri katerih je za njihove pokojninske načrte značilno, da prevzema institucija sama in ne ustanoviteljsko podjetje jamstvo za biometrična tveganja ali jamči za določen rezultat vlaganj oziroma določeno raven prejemkov, ves čas razpolagajo z dodatnim premoženjem, ki presega zavarovalno-tehnične rezervacije in služi kot varnostni element. Obseg teh sredstev se ravna po vrsti tveganja in osnovnem premoženju glede na skupni obseg upravljanih načrtov. To premoženje je prosto vseh predvidljivih obveznosti in služi kot varnostni kapital za izenačitev odstopanj med pričakovanimi in dejanskimi stroški in dobički.

2. Za izračunavanje najmanjšega zneska dodatnega premoženja se uporabljajo predpisi, določeni v členih 27 in 28 Direktive 2002/83/ES.

3. Vendar pa odstavki 1 ne preprečujejo državam članicam, da od institucij, ki se nahajajo na njihovem ozemlju, ne bi zahtevale razpolaganja s predpisanimi lastnimi viri sredstev ali določitve podrobnejših predpisov, kolikor so ti opravičljivi z vidika preudarnosti.

Člen 18

Pravila o naložbah

1. Države članice zahtevajo od institucij, ki se nahajajo na njihovem ozemlju, da nalagajo v skladu s „pravilom preudarne osebe“ in zlasti v skladu z naslednjimi pravili:

(a) premoženje se naloži ob kar največji koristi za člane in upravičence. V primeru morebitnih konfliktov interesov, zagotovi institucija ali subjekt, ki upravlja njen portfelj, da se naložba izvede v izključnem interesu članov in upravičencev;

- (b) premoženje se naloži na način, ki zagotavlja varnost, kakovost, likvidnost in donosnost portfelja kot celote.

Premoženje, namenjeno za kritje zavarovalno-tehničnih rezervacij, se prav tako naloži na način, ki ustreza vrsti in trajanju pričakovanih bodočih pokojnin;

- (c) premoženje se pretežno naloži na urejenih trgih. Nalaganje (naložbe) v premoženje, s katerim ni dovoljeno trgovati na urejenih finančnih trgih, je treba v vsakem primeru zadržati na preudarni ravni;
- (d) naložbe v izvedene finančne instrumente so dopustne le pod pogojem, da prispevajo k zmanjšanju naložbenih tveganj ali olajšajo učinkovito upravljanje portfelja. Vrednotiti jih je treba po načelu preudarnosti ob upoštevanju osnovne vrednosti in jih vključiti v vrednotenje premoženja institucije. Institucija se izogiba tudi pretirani izpostavljenosti tveganjem napram eni sami nasprotni stranki in drugim izvedenim poslom;
- (e) naložbe morajo biti primerno razpršene na način, ki preprečuje pretirano zanašanje na določeno imetje, izdajatelja ali skupino podjetij in kopičenje tveganj v portfelju kot celoti.

Naložbe v premoženje, ki ga izda isti izdajatelj ali izdajatelj, ki pripadajo isti skupini, ne smejo izpostaviti institucije pretirani koncentraciji tveganj;

- (f) naložbe v ustanoviteljsko podjetje ne smejo znašati več kot 5 % skupnega portfelja, če pa pripada ustanoviteljsko podjetje skupini, vlaganja v podjetja, ki pripadajo isti skupini kot ustanoviteljsko podjetje, ne smejo znašati več kot 10 % portfelja.

Če institucijo financira več podjetij, se vlaganja v ta ustanoviteljska podjetja izvede preudarno in pri tem upošteva primerno diverzifikacijo.

Države članice lahko sklenejo, da za vlaganja v državne obveznice ne bodo uporabljale zahtev iz točk (e) in (f).

2. Matična država članica instituciji prepove najemanje posojil ali delovanje v vlogi poroka v imenu tretjih strank. Vendar pa lahko države članice institucijam dovolijo, da se v določenem obsegu zadolžijo, vendar le za namene likvidnosti in za omejeno dobo.

3. Države članice od institucij, ki se nahajajo na njihovem ozemlju, ne zahtevajo naložb v določene kategorije premoženja.

4. Brez poseganja v člen 12, države članice ne pogojujejo naložbenih odločitev institucije, ki se nahaja na njihovem ozemlju, ali njenega naložbenega upravitelja s kakršno koli predhodno odobritvijo ali zahtevo po sistematičnem obveščanju.

5. V skladu z določbami odstavkov 1 do 4 lahko države članice za institucije, ki se nahajajo na njihovem ozemlju, določijo bolj podrobna pravila, vključno s količinskimi pravili, pod pogojem, da so preudarno utemeljena, z namenom zajeti celoten obseg pokojninskih načrtov, ki jih upravljajo te institucije.

Zlasti lahko države članice uporabijo naložbene določbe, ki so podobne določbam Direktive 2002/83/ES.

Vendar pa države članice institucijam ne smejo preprečevati, da:

- (a) do 70 % premoženja za kritje zavarovalno-tehničnih rezervacij ali celotnega portfelja načrtov, pri katerih nosijo člani naložbena tveganja, naložijo v delnice, prenosljive vrednostne papirje, ki se obravnavajo kot delnice, in podjetniške obveznice, s katerimi se lahko trguje na urejenih trgih, in odločati o sorazmernem ponderju teh vrednostnih papirjev v njihovem naložbenem portfelju. Če je to opravičljivo iz razlogov preudarnosti, pa lahko države članice določijo nižjo mejo za institucije, ki zagotavljajo pokojninske proizvode z dolgoročnim jamstvom obrestne mere, nosijo naložbeno tveganje in same zagotavljajo jamstvo;
- (b) do 30 % premoženja za kritje zavarovalno-tehničnih rezervacij naložijo v sredstva, nominirana v drugih valutah, in ne tistih, v katerih so izražene obveznosti;
- (c) nalagajo v tvegane kapitalske trge.

6. Odstavek 5 ne izključuje pravice držav članic, da lahko tudi v posameznem primeru zahtevajo uporabo strožjih naložbenih pravil za institucije, ki se nahajajo na njihovem ozemlju, če so preudarno utemeljena, zlasti v luči obveznosti, prevzetih s strani institucije.

7. V primeru opravljanja dejavnosti na tujih trgih v smislu člena 20 lahko pristojni organi vsake gostiteljske države članice zahtevajo, da se pravila iz drugega odstavka uporabljajo za institucije v matični državi članici. V takšnem primeru se ta pravila uporabljajo le za tisti del premoženja institucije, ki ustreza dejavnostim, izvajanim v posamezni gostiteljski državi članici. Poleg tega pa se uporabljajo le tedaj, če se za institucije na ozemlju gostiteljske države članice uporabljajo enaka ali strožja pravila.

Pravila iz prvega pododstavka zajemajo naslednje:

- (a) institucija ne naloži več kot 30 % tega premoženja v delnice, druge vrednostne papirje, ki se obravnavajo kot delnice, in dolžniške vrednostne papirje, s katerimi ni dovoljeno trgovati na urejenem trgu, ali institucija vloži najmanj 70 % tega premoženja v delnice, druge vrednostne papirje, ki se obravnavajo kot delnice, in dolžniške vrednostne papirje, s katerimi je dovoljeno trgovati na urejenem trgu;
- (b) institucija ne naloži več kot 5 % tega premoženja v delnice in druge vrednostne papirje, ki se obravnavajo kot delnice, obveznice, dolžniške vrednostne papirje ter druge denarne in kapitalsko-tržne instrumente, ki jih izda isto podjetje, in ne več kot 10 % tega premoženja v delnice in druge vrednostne papirje, ki se obravnavajo kot delnice, obveznice, dolžniške vrednostne papirje ter druge denarne in kapitalsko-tržne instrumente podjetij, ki pripadajo eni sami skupini;

(c) institucija ne naloži več kot 30 % tega premoženja v sredstva, denominirana v drugih valutah, in ne tistih, v katerih so izražene obveznosti.

Da bi ravnala v skladu s temi zahtevami, lahko matična država članica zahteva ločeno obračunsko enoto za premoženje.

Člen 19

Upravljanje in skrbništvo

1. Države članice ne omejujejo institucij pri tem, da za upravljanje naložbenega portfelja imenujejo upravitelje premoženja s sedežem v drugi državi članici in pravilno pooblaščenega za to dejavnost v skladu z Direktivami 85/611/EGS, 93/22/EGS, 2000/12/ES in 2002/83/ES; isto velja tudi institucije in subjekte iz člena 2(1) te direktive.

2. Države članice ne omejujejo institucij pri tem, da za skrbnike svojega premoženja imenujejo skrbnika s sedežem v drugi državi članici in pravilno pooblaščenega za opravljanje te dejavnosti v skladu z Direktivo 93/22/EGS ali Direktivo 2000/12/ES ali priznanega kot depozitarja v smislu Direktive 85/61/EGS.

Določba iz tega odstavka ne preprečuje matični državi članici, da ne bi predpisala obveznega imenovanja depozitarja ali skrbnika.

3. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, ki ji omogočajo, da v skladu z nacionalnim pravom po členu 14 na zahtevo matične države članice institucije preprosto razpolaganje s premoženjem, ki ga hranita depozitar ali skrbnik, ki se nahajata na njenem ozemlju.

Člen 20

Opravljanje dejavnosti na tujih trgih

1. Brez poseganja v nacionalno socialno in delovno zakonodajo o organizaciji pokojninskih sistemov, vključno z obveznim članstvom in rezultati pogajanj o sklenitvi kolektivnih pogodb, države članice dovolijo podjetjem, ki se nahajajo na njihovih ozemljih, ustanavljanje institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje s pooblastilom v drugih državah članicah. Institucijam za poklicno pokojninsko zavarovanje s pooblastilom na njihovih ozemljih dovolijo tudi sprejetje ustanoviteljstva podjetij, ki se nahajajo na ozemljih drugih držav članic.

2. Institucija, ki želi sprejeti sponzorstvo ustanoviteljskega podjetja, ki se nahaja na ozemlju druge države članice, mora v skladu s členom 9(5) pridobiti predhodno dovoljenje pristojnih organov njene matične države članice. O svoji nameri glede sprejetja sponzorstva ustanoviteljskega podjetja, ki se nahaja na ozemlju druge države članice, obvesti pristojne organe matične države članice, v kateri je registrirana.

3. Države članice zahtevajo od institucij, ki se nahajajo na njihovem ozemlju in predlagajo financiranje s strani podjetja, ki se nahaja na ozemlju druge države članice, da vsebuje predloženo obvestilo iz odstavka 2 naslednje informacije:

(a) gostiteljska država članica ali gostiteljske države članice;

(b) ime ustanoviteljskega podjetja;

(c) glavne značilnosti pokojninskega načrta, ki se ga upravlja za ustanoviteljsko podjetje.

4. Če prejme pristojni organ matične države članice obvestilo v skladu z odstavkom 2 in če zanj ne obstaja noben dvom o upravni strukturi ali finančnem stanju institucije ali ugledu in poklicnih kvalifikacijah ali izkušnjah vodstvenega osebja glede na združljivost z dejavnostmi, načrtovanimi v gostiteljski državi članici, posreduje v roku treh mesecev po prejemu vseh informacij iz odstavka 3 pristojnim organom gostiteljske države članice te informacije in s tem seznanijo institucijo.

5. Preden začne institucija upravljati pokojninski načrt za ustanoviteljsko podjetje v drugi državi članici, pristojni organi gostiteljske države članice v roku dveh mesecev po prejemu informacij iz odstavka 3 po potrebi seznanijo pristojne organe matične države članice z zahtevami veljavnega socialnega in delovnega prava na področju poklicnega pokojninskega zavarovanja, ki jih je treba upoštevati pri upravljanju pokojninskega načrta, financiranega s strani podjetja v gostiteljski državi članici, in z vsemi pravili, ki jih je treba uporabljati v skladu s členom 18(7) in odstavkom 7 tega člena. Pristojni organi matične države članice posredujejo te informacije instituciji.

6. Po prejemu obvestila v skladu z odstavkom 5 ali če pristojni organi matične države članice po izteku roka, predvidenega v odstavku 5, ne pošljejo nobenega obvestila, lahko začne institucija upravljati pokojninski načrt, ki ga financira podjetje v gostiteljski državi članici, v skladu z zahtevami veljavnega socialnega in delovnega prava gostiteljske države članice na področju poklicnega pokojninskega zavarovanja in ob upoštevanju vseh pravil, ki jih je treba uporabljati v skladu s členom 18(7) in z odstavkom 7 tega člena.

7. Institucija, ki jo financira podjetje s sedežem v drugi državi članici, mora glede zadevnih članov še zlasti upoštevati obveznost obveščanja, ki jo v skladu s členom 11 nalagajo pristojni organi gostiteljske države članice institucijam, ki se nahajajo v tej državi članici.

8. Pristojni organi gostiteljske države članice obvestijo pristojne organe matične države članice o vseh večjih spremembah v zahtevah veljavnega socialnega in delovnega prava na področju poklicnih pokojninskih načrtov gostiteljske države članice, ki bi lahko vplivale na značilnosti pokojninskega načrta, kolikor to zadeva upravljanje pokojninskega načrta, ki ga financira podjetje v gostiteljski državi članici, kot tudi o večjih spremembah v pravilih, ki jih je treba uporabljati v skladu s členom 18(7) in z odstavkom 7 tega člena.

9. Pristojni organi gostiteljske države članice poleg tega stalno nadzorujejo institucijo glede skladnosti njenih dejavnosti z zahtevami veljavnega socialnega in delovnega prava na področju sistemov poklicnih pokojninskih zavarovanj iz odstavka 5 in z zahtevami obveščanja iz člena 7. Če bi ta nadzor razkril nepravilnosti, pristojni organi gostiteljske države članice o tem nemudoma obvestijo pristojne organe matične države članice. Pristojni organi matične države članice sprejmejo ob uskladitvi s pristojnimi organi gostiteljske države članice potrebne ukrepe in z njimi zagotovijo prenehanje razkritega kršenja socialnega in delovnega prava s strani institucije.

10. Če navzlic ukrepom, ki jih sprejmejo pristojni organi matične države članice, ali če zaradi odsotnosti primernih ukrepov v matični državi članici institucija vztraja pri kršenju veljavnih določb o zahtevah socialnega in delovnega prava na področju sistemov poklicnih pokojninskih zavarovanj gostiteljske države članice, lahko pristojni organi gostiteljske države članice, potem ko so obvestili pristojne organe matične države članice, sprejmejo primerne ukrepe za preprečitev ali kaznovanje nadaljnjih nepravilnosti, vključno, če je to nujno potrebno, s prepovedjo delovanja institucije za ustanoviteljsko podjetje v gostiteljski državi članici.

Člen 21

Sodelovanje med državami članicami in Komisijo

1. Države članice na primeren način zagotovijo enotno uporabo te direktive s pomočjo redne izmenjave informacij in izkušenj, katere cilj je razvoj preverjenih postopkov na tem področju in tesnejše sodelovanje, da bi s tem preprečile izkrivljanja konkurence in ustvarile pogoje, ki so potrebni za nemoteno članstvo na tujih trgih.

2. Komisija in pristojni organi držav članic vzpostavljajo tesno sodelovanje zaradi lažjega nadzora dejavnosti institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje.

3. Vsaka država članica obvesti Komisijo o kakršnih koli večjih težavah, do katerih prihaja zaradi uporabe te direktive.

Komisija in pristojni organi zadevnih držav članic čim prej poročijo te težave, da bi zanje našle primerno rešitev.

4. Štiri leta po začetku veljavnosti te direktive izda Komisija poročilo s pregledom:

- (a) uporabe člena 18 in napredka, doseženega pri prilagajanju nacionalnih nadzornih sistemov; in
- (b) uporabe drugega pododstavka člena 19(2), zlasti prevladujočega stanja v državah članicah glede uporabe depozitarjev in njihove morebitne vloge.

5. Pristojni organi gostiteljske države članice lahko zaprosijo pristojne organe matične države članice, da v skladu s členom 16(3) in členom 18(7) zahtevajo oblikovanje ločene obračunske enote za premoženje in obveznosti institucije.

Člen 22

Izvajanje

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, pred 23. septembrom 2005. O tem nemudoma obvestijo Komisijo.

Ko države članice sprejmejo te ukrepe, se v njih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice predložijo Komisiji besedilo najpomembnejših predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

3. Države članice lahko do 23. septembra 2010 preložijo uporabo člena 17(1) in (2) za institucije s sedežem na njihovem ozemlju, ki na dan iz odstavka 1 tega člena ne razpolagajo z najmanjšim obsegom lastnih virov sredstev, predpisanim s členom 17(1) in (2). Vendar pa lahko institucije, ki želijo upravljati pokojninske načrte v smislu člena 20 na podlagi opravljanja dejavnosti na tujih trgih, to storijo le tedaj, ko izpolnjujejo pravila te direktive.

4. Države članice lahko preložijo uporabo člena 18(1)(f) za institucije, ki se nahajajo na njihovem ozemlju, do 23. septembra 2010. Vendar pa lahko institucije, ki želijo upravljati pokojninske načrte v smislu člena 20 na podlagi opravljanja dejavnosti na tujih trgih, to storijo le tedaj, ko izpolnjujejo pravila te direktive.

Člen 23

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati z dnem objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 24

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljen na države članice.

V Luxembourg, 3. junija 2003

Za Evropski parlament

Predsednik

P. COX

Za Svet

Predsednik

N. CHRISTODOULAKIS